

SMÅFÖRETAGS- BAROMETERN

---

*Sveriges äldsta och största undersökning av småföretagarnas
uppfattningar och förväntningar om konjunkturen*

SKÅNE LÄN

Innehåll

Småföretagsbarometern.....	2
Sammanfattning av konjunkturläget i Skånes län	3
Det ekonomiska läget och Skånes läns näringslivsstruktur	5
Småföretagsbarometern – Skånes län	7
<i>Sysselsättning</i>	7
<i>Orderingång</i>	8
<i>Tackat nej till order</i>	10
<i>Omsättning</i>	10
<i>Konjunkturindikatorn</i>	11
Lönsamhetsutvecklingen	14
Expansionsutsikter och hinder för expansion	16
Konjunkturrisiker.....	18
<i>Politiska risker</i>	18
<i>Personliga risker</i>	19
Skånes fyra regioner	20
<i>Skånes fyra regioner – sysselsättning</i>	20
<i>Skånes fyra regioner – orderingång</i>	21
<i>Skånes fyra regioner – omsättning</i>	21
<i>Skånes fyra regioner – konjunkturindikatorn</i>	22
<i>Skånes fyra regioner – lönsamhet</i>	23
Appendix Finansiering	24
<i>Bankens lokala förankring och bemötande</i>	25

Småföretagsbarometern

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om den närmaste framtiden. Underlaget för småföretagsbarometern utgörs av intervjuer med småföretag med minst en anställd och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas egen uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i redovisade index för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturindikator inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. I år är det 30 års jubileum för Småföretagsbarometern.¹ Denna gång omfattar undersökningen 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp på länsnivå. Vi kan således mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos rikets småföretag i samtliga län. De läsare som är intresserade av undersökningsmetodik och diagram kan hämta hem materialet från Företagarnas hemsida.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Sparbankernas Riksförbund och Företagarna. René Bongard, Rebecca Källström och Daniel Wiberg (Företagarna) är författare till denna publicering. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat.

Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små företagens stora betydelse för den svenska ekonomin.

Sparbankerna

Företagarna

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a) Ja/nej
- b) Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerens konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar minus procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalen för *sysselsättning, orderingång och omsättning*. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

¹ År 2014 gjorde vi ett uppehåll med undersökningen, så värdena för år 2014 är interpolerade.

Sammanfattning av konjunkturläget i Skånes län

- **Småföretagskonjunkturen** i Skånes län har stigit från en konjunkturindikator på 45 vid höstmätningen 2013 till 60 i årets mätning. Det är något under rikets konjunkturindikator som ligger på 64, men samtliga tre delfaktorer har ökat sedan senaste mätningen.
- I årets mätning ser vi en svag ökning av **sysselsättningstillväxten** i Skåne. Mellan våren och hösten 2013 ökade nettotalet från 1 till 5, i årets mätning är nettotalet 6. Det är fortfarande under rikets nettotal för sysselsättning på 9. Minskningen beror på att tjänstesektorn inte anställer i samma utsträckning som vid tidigare mätning. Totalt sett säger 16 procent av Skånes småföretag att man har ökat sin personalstyrka medan 10 procent av företagen dragit ned personal.
- **Orderingången** för länets småföretag har utvecklats positivt sedan mätningen 2013. Nettotalet för orderingången i Skånes län har förbättrats från 22 hösten 2013 till 26 i årets mätning. Rikets nettotal landar också på 26, så tillväxttakten är densamma. Förbättringen kan främst härledas till en ökad orderingång inom industrin, även om tjänsteföretagens orderingång också varit svagt positiv. På ett års sikt räknar länets företag, framförallt tjänsteföretagen, att orderutvecklingen blir fortsatt positiv.
- **Omsättningstillväxten** i Skånes län har ökat (i snitt med riket) sedan mätningen 2013. Båda sektorerna, men framförallt tjänsteföretagen, visar på en högre omsättningstillväxt. Nettotalet 28 ligger i snitt med rikets nettotal på 29. Förväntningarna inför kommande år är fortsatt optimistiska, men landar något under rikets förväntningar. Totalt sett tror företagen i Skåne på en omsättningstillväxt de kommande tolv månaderna som gör att nettotalet landar på 33, nettotalet för rikets förväntningar är 36.
- Årets mätning visar att länets nettotal för **lönsamhet** ligger på samma nivå som vid höstmätningen år 2013, dvs. 14. Det är något under riket (18). Utvecklingen framöver ser ljus ut, och avspeglar återhämtningen i konjunkturen. Både industri- och tjänsteföretagen i länet är optimistiska om lönsamhetsutvecklingen framöver. Även om båda sektorerna inte är fullt så optimistiska som rikssnittet.
- Företagen i Skånes län upplever något sämre möjligheter att växa framöver än riksgenomsnittet. Trots detta anser hela 63 procent av företagen i länet att de har **goda utsikter att expandera** på sikt.
- Tuff konkurrens är det största **tillväxthindret** som Skånes småföretag upplever. Ungefär vart femte företag (21 procent) uppger detta som största hinder, vilket är betydligt fler än i riket som helhet. Andra stora hinder för småföretagens expansion är att det är svårt att finna lämplig arbetskraft (17 procent), samt att kostnaderna för anställda är hög (17 procent).

- Den svaga inhemska konjunkturen är den största **konjunkturrisken** enligt 42 procent av länets företag. Det är en något lägre andel än i riket. Dock är oron för den internationella konjunkturen något högre än rikssnittet. Potentiellt höjda arbetskraftskostnader och arbetsgivaravgifter upplevs som den största politiska risken av företagen i Skånes län. Även ökade skattekostnader upplevs som en betydande politisk risk. Liksom i riket som helhet upplever företagen i Skånes län att den största personliga risken för företaget är ifall en ägare, eller ägaren blir långvarigt sjuk.

Det ekonomiska läget och Skånes läns näringslivsstruktur

Under 2014 och i början av 2015 växte BNP och sysselsättningen i Sverige med stöd av växande inhemsk efterfrågan som i huvudsak byggde på stabil konsumtion. Sveriges exportsektor har dock haft en mindre positiv utveckling, samtidigt har efterfrågan gradvis förbättras därmed kommer investeringar och ökad export att bidra till att läget förbättras. Efterfrågan i Europa kan förväntas fortsätta att förbättras något, om ingen allvarlig störning inträffar.

Den tröga exporttillväxten har flera skäl. När det gäller geografisk specialisering har Sveriges exportföretag drabbats av de vikande marknaderna i flera av de viktigaste mottagarländerna i EU. Sveriges export är starkt beroende av de andra EU-länderna eftersom nästan 70 procent av den svenska exporten går till EU.

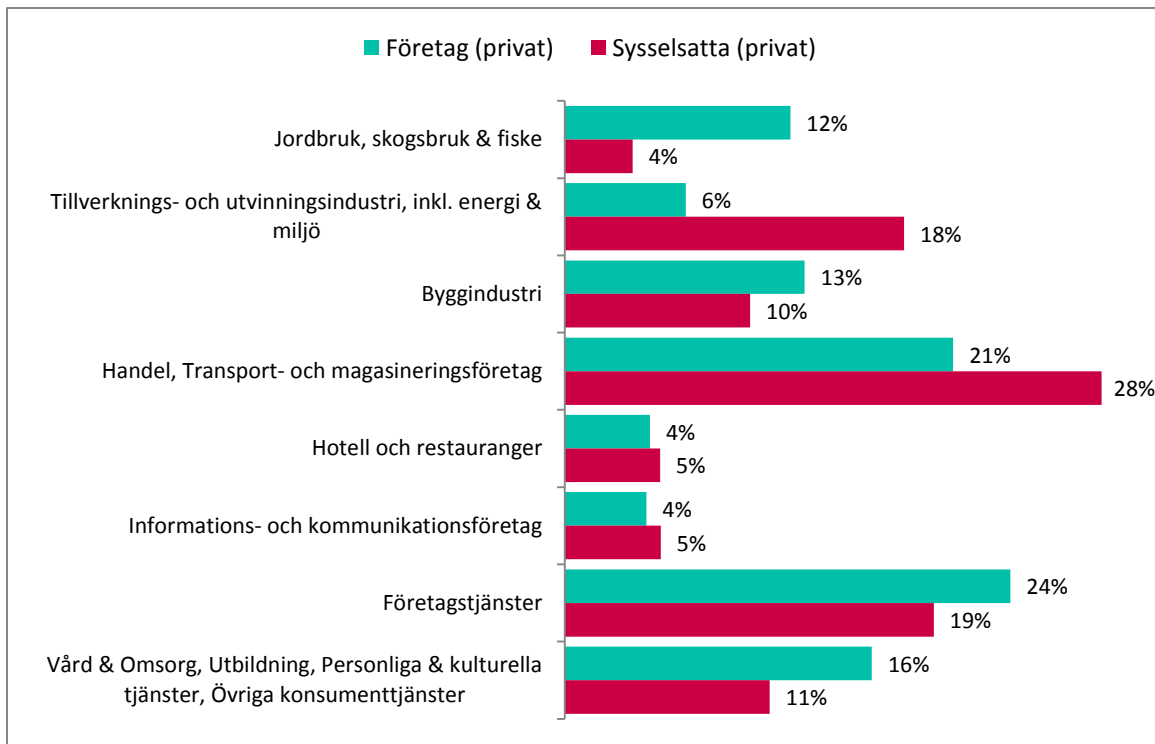
Sysselsättningen återhämtade sig snabbare i Sverige än i de övriga EU-länderna efter finanskrisen. Men eftersom arbetskraften växer har arbetslösheten legat fast på cirka 8 procent under flera år, och är särskilt hög bland lågutbildade unga. Arbetsmarknadsläget är därför speciellt bekymmersamt för grupper som står längre från arbetsmarknaden.

Läget i näringslivet kan alltså sammanfattas som något starkare. Konjunkturläget för tjänstesektorn bidrar positivt till uppgången, medan industrisektorn påverkar negativt. Sysselsättningen har sammantaget ökat och utvecklingen kan vara positiv framöver om inte något konjunkturhämmande inträffar. Även anställningsplanerna framöver är mer optimistiska än vid föregående mätning.

Tabell 1 Näringslivsstrukturen i Skånes län

Skåne län	Företag	Arbetsställen	Sysselsatta
Totalt	67 150	80 634	528 213
Offentlig verksamhet	213	4 193	161 753
Övrig verksamhet	2 606	3 113	19 586
Privata företag	64 331	73 328	346 874
<i>andel privata företag av totala antalet</i>	95,8%	90,9%	65,7%
<i>andel småföretag av privata företag</i>	98,8%	98,6%	67,1%

Figur 1 Fördelning av privata företag per bransch, antal företag och sysselsatta, 2013 (källa: SCB)

Småföretagsbarometern – Skånes län

Sysselsättning

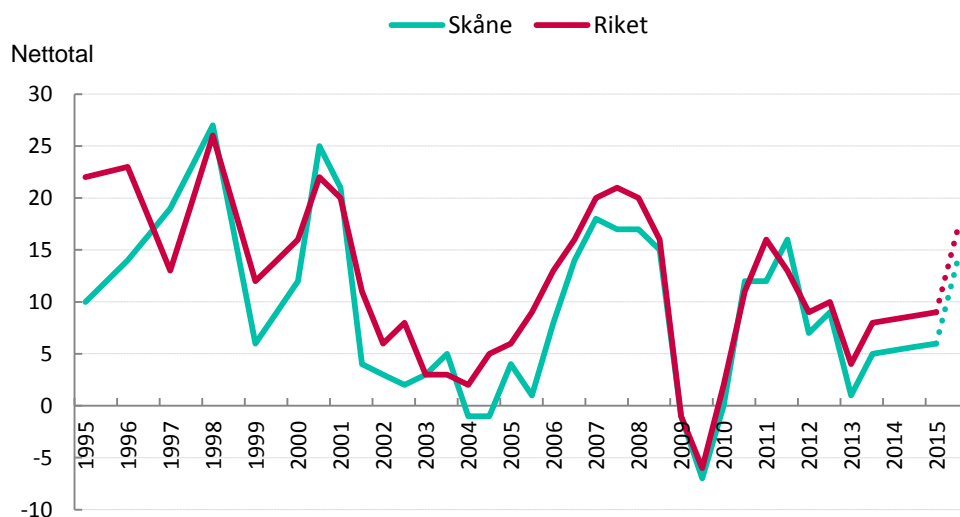
I årets mätning ser vi en svag ökning av sysselsättningsstillväxten i Skåne. Mellan våren och hösten 2013 ökade nettotalet från 1 till 5, i årets mätning är nettotalet 6. Det är fortfarande under rikets nettotal för sysselsättning på 9. Att takten minskar beror på att tjänstesektorn inte anställer i samma utsträckning som vid tidigare mätning, men man ska komma ihåg att sysselsättningsstillväxten är positiv. Totalt sett säger 16 procent av Skånes småföretag att man har ökat sin personalstyrka medan 10 procent av företagen dragit ned personal. Ett nettotal över noll betyder det att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Eftersom länet har ett positivt nettotal (om än lågt) innebär det att sysselsättningen totalt sett ökar i länets företag.

Sysselsättning

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Personer som deltar i vissa arbetsmarknadspolitiska åtgärder inkluderas också som sysselsatta. Ett alternativt mått är sysselsättningsgrad, vilken mäter andelen av den arbetsföra befolkningen som är sysselsatta.

Sysselsättningen är av stor betydelse för den ekonomiska utvecklingen. Med fler i arbete kan vi producera mer och hushållens inkomster växer. Dessutom minskar statens utgifter bland annat genom att arbetslösheten kostar mindre samtidigt som skatteintäkterna ökar.

Figur 2 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2015

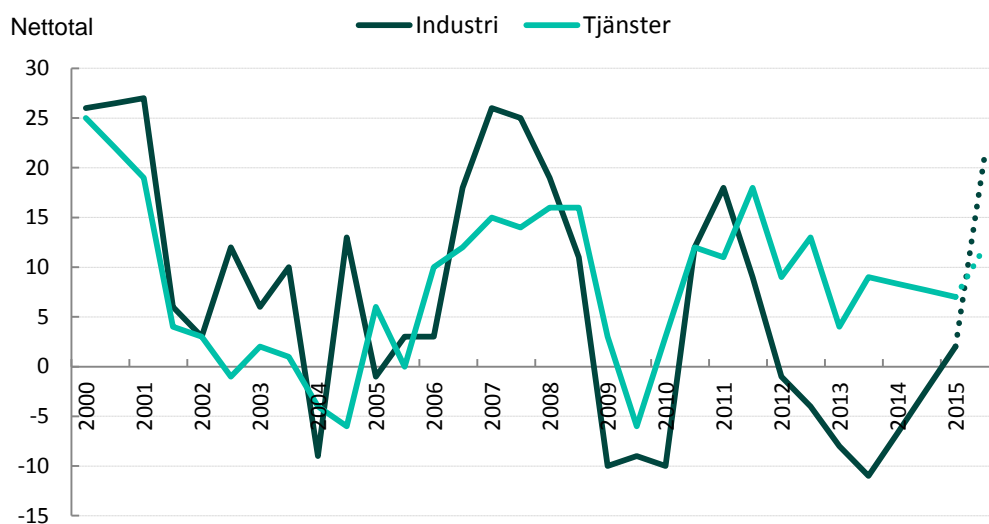
Inom industrisektorn har man börjat anställa igen, efter en djup dipp år 2012 och 2013, och nettotalet är nu åter positivt (2), om än lägre än riksgenomsnittet för sektorn (11). Värt att uppmärksamma är att industriföretagen vid mätningen 2013 trodde att de skulle öka personalstyrkan, vilket nu tycks vara verkligheten även om utvecklingen inte varit så stark

som man trodde. Inom tjänstesektorn har utvecklingen varit den omvända, och tillväxttakten minskar. Nettotalet går från 9 till 7, vilket även det är under rikssnittet för sektorn (9).

Förväntningarna framåt är optimistiska och företagen tror på en fortsatt ökad sysselsättning kommande året. Båda sektorerna planerar att öka personalstyrkan. Nettotalet förväntas ligga på 14 på ett års sikt, vilket är något under rikets förväntningar (17).

Figur 3 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Skånes län, industri- och tjänstesektor 2000-2015

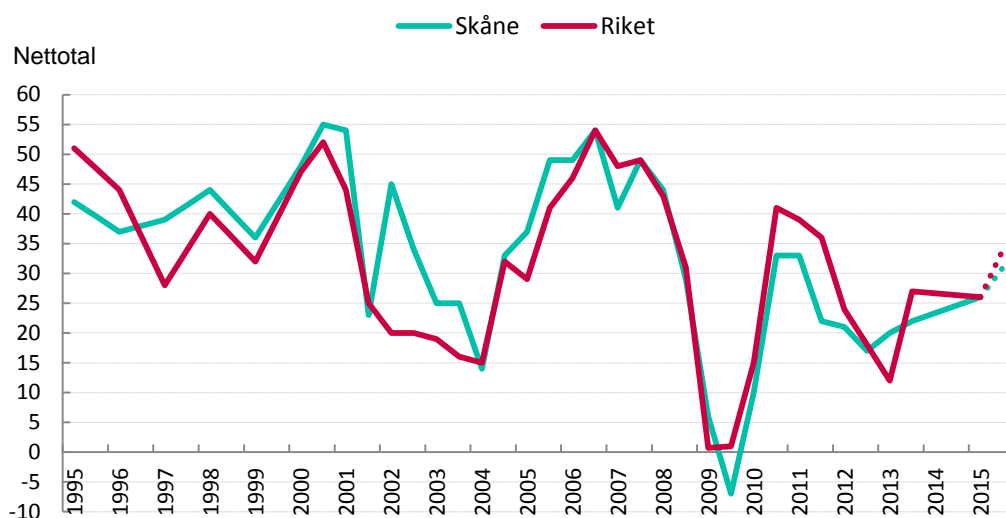
Orderingång

Orderingången för länets småföretag har utvecklats positivt sedan mätningen 2013. Nettotalet för orderingången i Skånes län har förbättrats från 22 hösten 2013 till 26 i årets mätning. Rikets netttotal landar också på 26, även om riket i detta fall fått uppleva en något försvagad orderingång. Förbättringen kan främst härledas till en ökad orderingång inom industrin, även om tjänsteföretagens orderingång också varit svagt positiv. Sammantaget i länet är det 41 procent av småföretagen som uppger en ökande orderingång, medan 15 procent anger en vikande, vilket ger nettotalet 26. På ett års sikt räknar länets företag, framförallt tjänsteföretagen, att orderutvecklingen blir fortsatt positiv.

Orderingång

Med orderingång menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period.

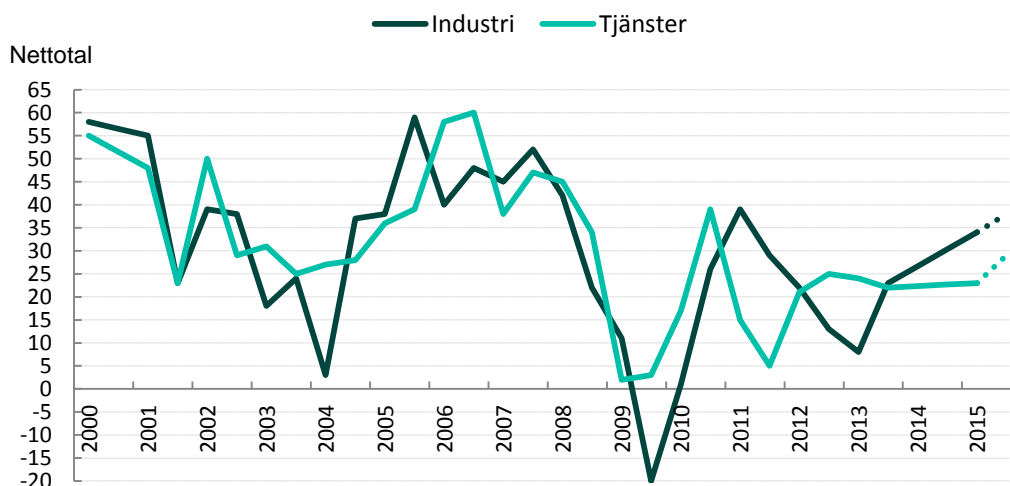
Figur 4 Orderutveckling (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2015

Den förbättrade orderingen beror alltså främst på kraftigt ökad ordergång för industriföretagen, som gått från netttotal 23 till 34. Det är något högre än sektorns rikssnitt på 32.

Inom tjänstesektorn har nettotalet ökat från 22 hösten 2013 till 23 i årets mätning. Det är i princip i linje med sektornsnittet för riket på 24. Tjänstesektorn tror på en relativt större ökning av orderingen det kommande året än industrisektorn, men båda sektorerna är positiva.

Figur 5 Ordergång (netttotal) i Skånes län, industri- och tjänstesektor 2000-2015

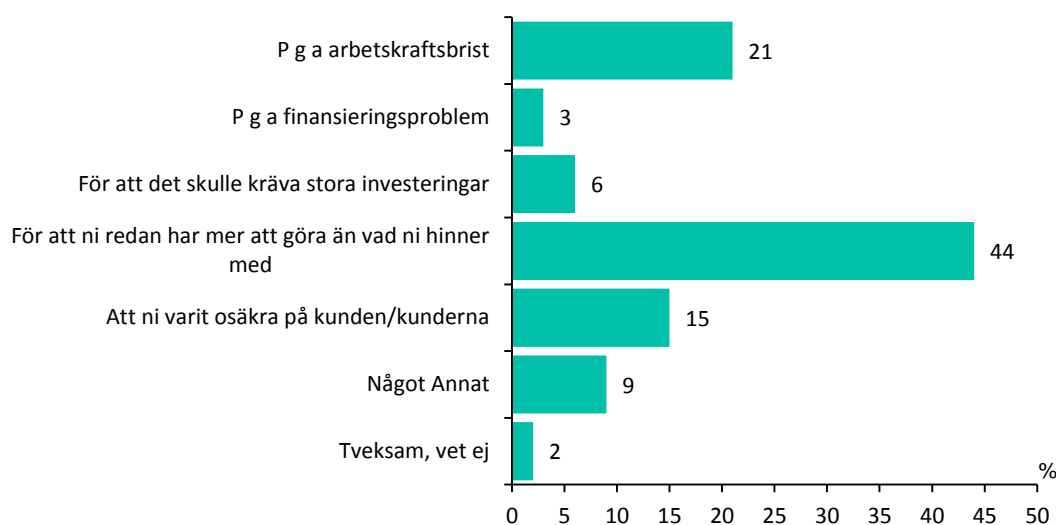

Till skillnad från de skånska företagens tro om framtida order finner Konjunkturinstitutet i sina löpande mätningar under våren 2015 att företagen är mer negativa om storleken på kommande orderstockar och varulager samt att förväntningarna på produktionsvolymen har justerats ned.

Tackat nej till order

35 procent av företagen i länet har tvingats tacka nej till order under det senaste året. Det är en något lägre andel än snittet för riket (37 procent). Bland tjänsteföretagen är det 28 procent som tvingats tacka nej, betydligt färre än bland de tillverkande företagen där hela 54 procent tackat nej. Den huvudsakliga anledningen är att företagen uppger att de redan har mer att göra än de hinner med (44 procent av de som tackat nej) men även arbetskraftsbrist anges av mer än vart femte företag som en anledning.

Figur 6 Tackat nej till order

Omsättning

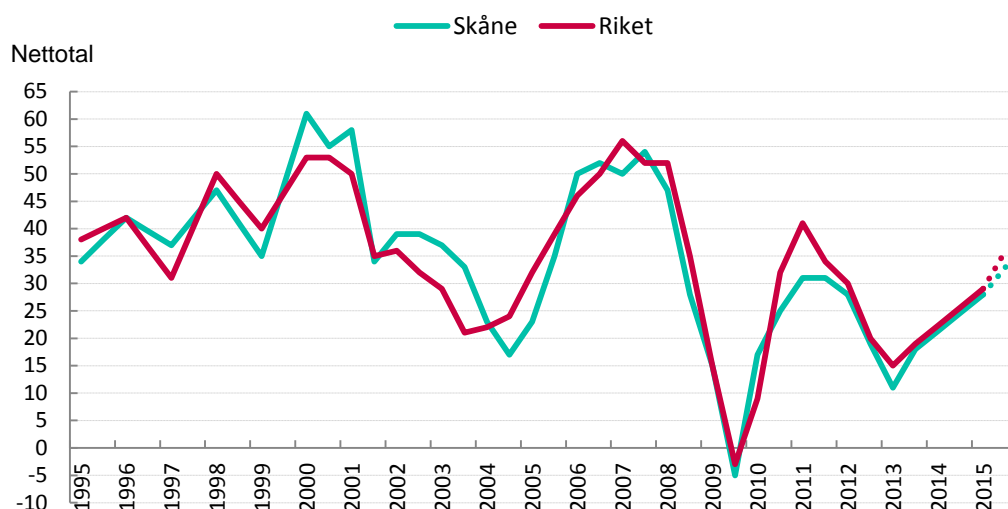
Omsättningstillväxten i Skånes län har ökat (i snitt med riket) sedan mätningen 2013. Båda sektorerna, men framförallt tjänsteföretagen, visar på en högre omsättningstillväxt. Nettotalet 28 ligger i snitt med rikets nettotal på 29. Förväntningarna inför kommande år är fortsatt optimistiska, men landar något under rikets förväntningar. Totalt sett tror företagen i Skåne på en omsättningstillväxt de kommande tolv månaderna som gör att nettotalet landar på 33, nettotalet för rikets förväntningar är 36.

Omsättning

Ett företags omsättning är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

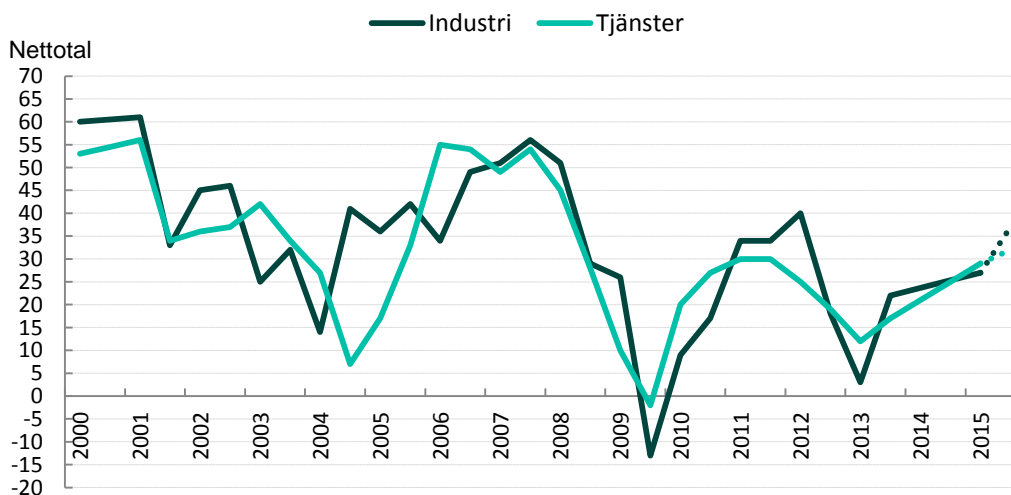
Resultaträkningen visar företagets intäkter och kostnader under räkenskapsåret. Resultaträkningen visar alltså om företaget har gått med vinst eller förlust.

Figur 7 Omsättningsutveckling (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2015

Både industri-, men framförallt tjänsteföretagen, har upplevt en positiv utveckling av omsättningen. Industrieföretagen i Skånes län har ett netttotal på 27, jämfört med 33 som sektorns rikssnitt. Tjänstesektorns netttotal är 29, i linje med rikets sektorsnitt på 28. Inför det kommande året tror båda sektorerna på en fortsatt positiv utveckling av omsättningen. Industrieföretagen är relativt sett mer optimistiska än tjänsteföretagen.

Figur 8 Omsättningsutveckling (netttotal) i Skånes län, industri- och tjänstesektor 2000-2015

Konjunkturindikatorn

Nu har vi gått igenom utvecklingen av sysselsättning, ordergång och omsättning för länets småföretag. Genom att addera netttotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i länet. I 2015 års mätning är konjunkturindikatorn för länet 60, jämfört med rikets indikator på 64.

Sammantaget kan det konstateras att konjunkturen för småföretagen i Skånes län försämrades dramatiskt 2008- 2009. Från att år 2007 ha nått ett värde på cirka 120, bottnade index 2009 med ett värde på -19. Vilket var en djupare nedgång än för riket som helhet.

Konjunktur

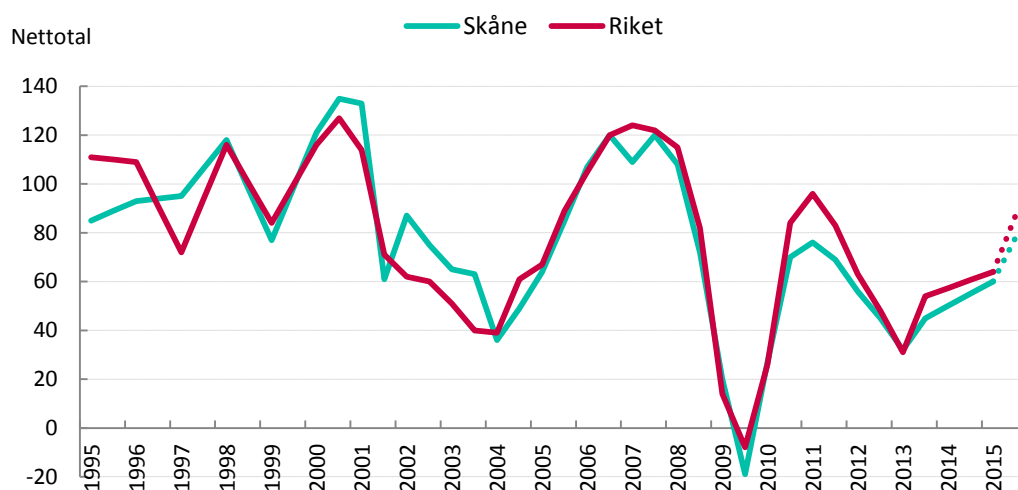
Konjunkturen beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det rådande ekonomiska tillståndet i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när industrin har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att det är låg arbetslöshet och investeringarna ökar.

Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfrågan på deras varor eller tjänster, har de svårt att behålla personal och göra nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

Efter en återhämtning under 2010 fick länet ännu en dipp, som man återhämtade sig någorlunda ifrån 2013. Återhämtningen tycks i årets mätning fortsätta, båda sektorerna ser en något förstärkt konjunktur. Prognosen är att konjunkturindikatorn fortsätter inom ett års sikt, även om den fortsätter vara svagare än prognosen för riket. Det är bara att hoppas att en försvagad konjunktur i Sverige eller i vår omvärld inte sätter käppar i hjulet för den konjunkturuppgången.

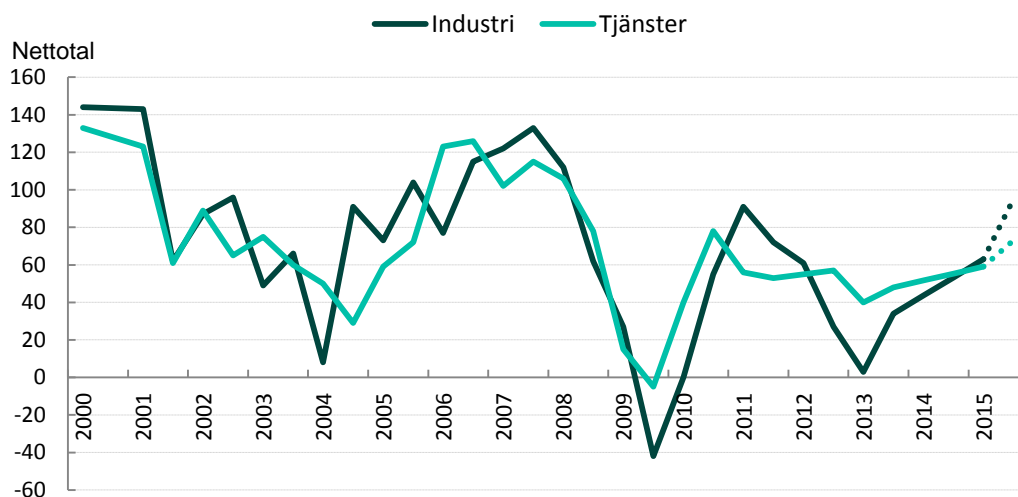
Figur 9 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2015

Under det kommande året räknar tjänstesektorn på en ytterligare förbättring av konjunkturindikator, från netttotal 59 till 73 (prognosen för sektorn är 85). Industrin, som i

årets mätning ligger på en indikator som är något svagare än rikssnittet (63 mot 75) räknar också med en förstärkt indikator (95) på ett års sikt. Sektorns prognos är också 95.

Figur 10 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) i Skånes, industri- och tjänstesektor 2000-2015

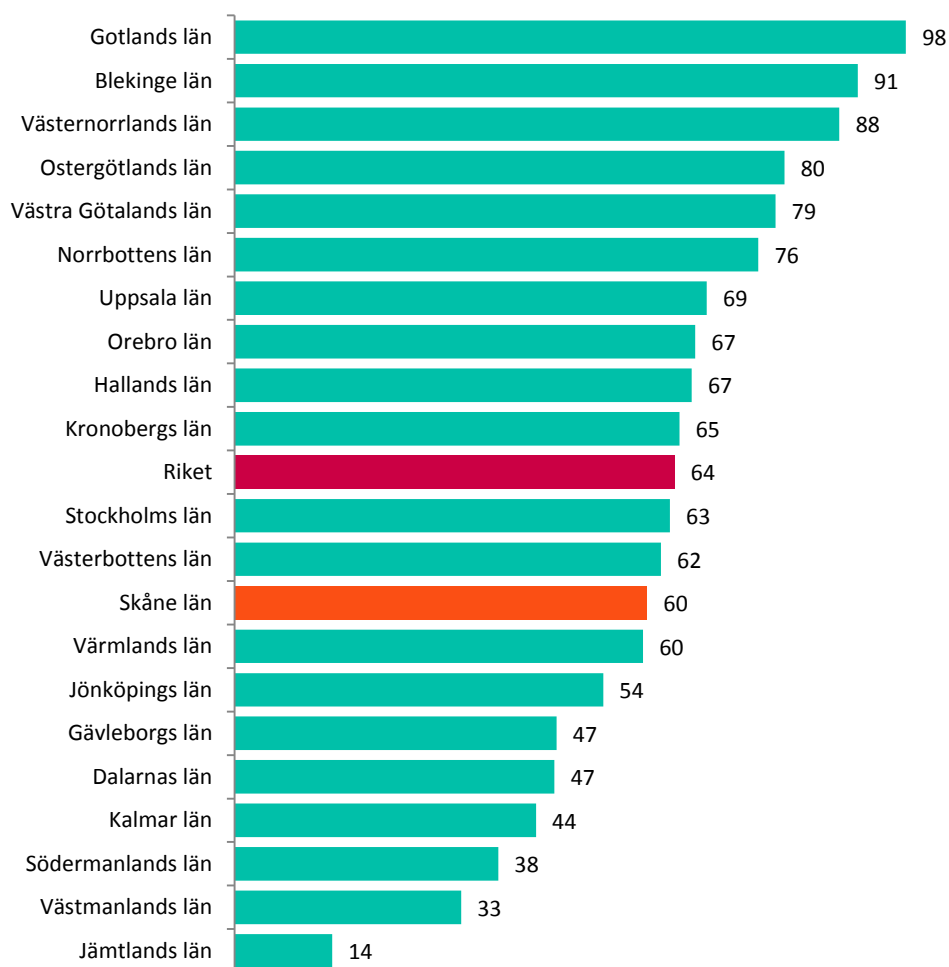

Småföretagsbarometerns resultat bekräftas i stort av Konjunkturinstitutet, som kontinuerligt analyserar hushållens och företagens syn på det ekonomiska läget.

Enligt Konjunkturinstitutet har konfidensindikatorerna för bygg- och anläggningsverksamhet, detaljhandel och privata tjänstenäringsstigit. Samtidigt har tillverkningsindustrins konfidensindikator fallit. Även hushållens konfidensindikator minskade mellan mars och april enligt Konjunkturinstitutets mätningar. För bygg- och anläggningsverksamhet och detaljhandel visar konfidensindikatorerna på ett starkare läge än normalt, medan tillverkningsindustrins konfidensindikatorer hamnar på nivåer under det historiska genomsnittet. Läget i de privata tjänstenäringsarna är något starkare än normalt.

För den sammavägda konjunkturindikatorn placerar sig Skånes län under riksgenomsnittet. En trolig förklaring är det lokala näringslivets industristruktur. Placeringen tyder också på att det lokala företagsklimatet även fortsättningsvis behöver utvecklas och värnas på regional nivå.

Figur 11 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (nettotal) 2015

Lönsamhetsutvecklingen

Lönsamheten dikterar till stor del företagens möjligheter till att växa genom investeringar och nyanställningar. Årets mätning visar att länets nettotal för lönsamhet ligger på samma nivå som vid höstmätningen år 2013, dvs. 14. Det är något under riket (18).

Lönsamheten i industriföretagen i Skånes län förbättrats, om än enbart marginellt sedan höstmätningen 2013. Från ett negativt nettotal våren 2013 är nettotalet för lönsamhet i industrin 16. Sektorns rikssnitt är 18.

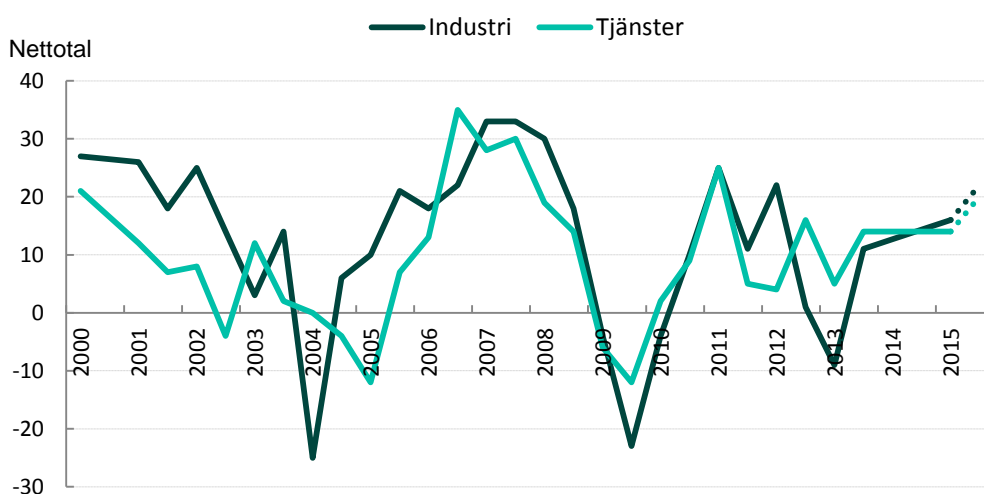
Tjänsteföretagens lönsamhet har ligger kvar på samma nivå som vid föregående mätning. Nettotalet för lönsamhet i tjänsteföretagen i länet hamnar återigen på 14, riksgenomsnittet för sektorn ligger på 18. Totalt sett i länet är det 34 procent av företagen som uppger en ökad lönsamhet.

Lönsamhet

Om man är intresserad av att se om ett företag har gått bra eller dåligt räcker det inte bara med att titta på hur stor vinsten är räknat i kronor och ören. Vinsten, eller resultatet, måste ställas i relation bland annat till företagets storlek, när denna typ av mer relativt mått på vinst avses talar man om företagets lönsamhet.

Utvecklingen framöver ser ljus ut, och avspeglar återhämtningen i konjunkturen. Både industri- och tjänsteföretagen i länet är optimistiska om utvecklingen framöver. Även om båda sektorerna inte är fullt så optimistiska som rikssnittet.

Figur 12 Lönsamhetsutveckling (nettotal) i Skånes län, industri- och tjänstesektor 2000-2015

Företagens prisförväntningar

Andelen företag i länet som räknar med att kunna höja priserna kommande år är 37 procent. Skånes företag har förväntningar gällande prisutvecklingen som till och med är något högre än genomsnittet för riket, främst tack vare att tjänsteföretagen är något mer optimistiska om möjligheten att höja priserna framöver. Av industriföretagen tror 34 procent av företagen på prisökningar och av tjänsteföretagen 37 procent. Inom industrin i riket som helhet är det 34 procent av företagen som tror på högre priser på riksnivå, motsvarande siffra för tjänstesektorn är 36 procent.

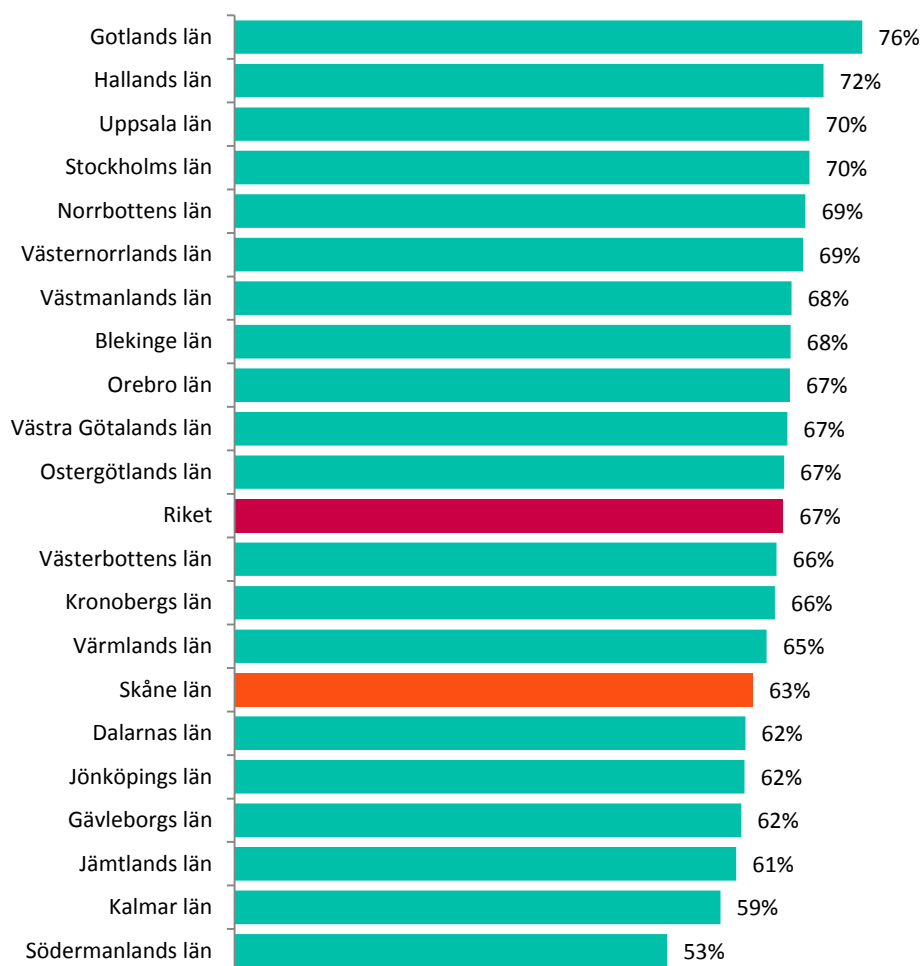
Prisutvecklingen för de svenska företagens varor tyder inte på några större problem med konkurrenskraften jämfört med våra handelspartners. Även om den reala effektiva växelkursen ökade mellan 2010 och 2013. Sedan 2014 har Riksbanken kraftigt ställt om penningpolitikens utformning med bl.a. negativ reporänta. Omfattande köp av statsobligationer har också bidragit till en svagare krona. Förhoppningen är att detta ska ge exporten en skjuts framåt och därmed bidra till en positiv prisutveckling framöver.

Expansionsutsikter och hinder för expansion

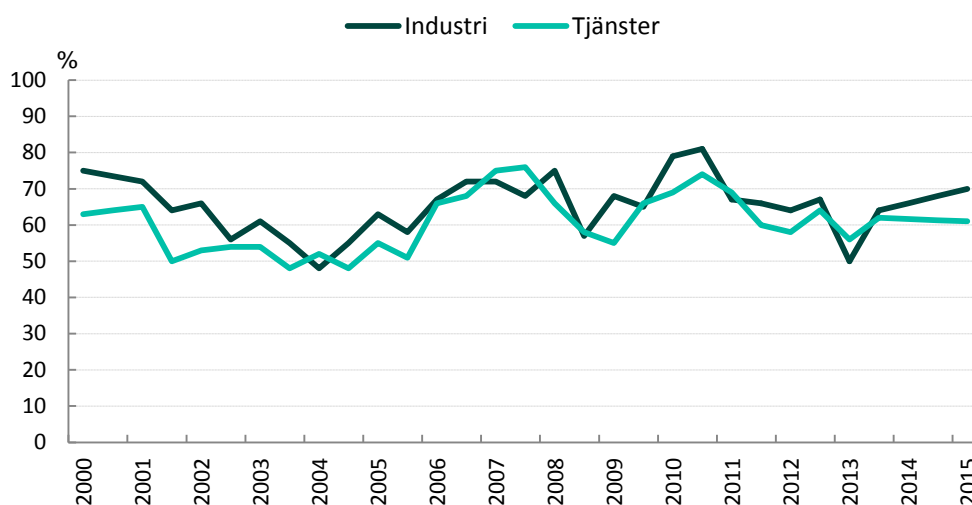
Företagen i Skånes län upplever något sämre möjligheter att växa framöver än riksgenomsnittet. Trots detta anser hela 63 procent av företagen i länet att de har goda utsikter att expandera på sikt.

Figur 13 Företagens expansionsutsikter (nettotal) per län och i riket 2015

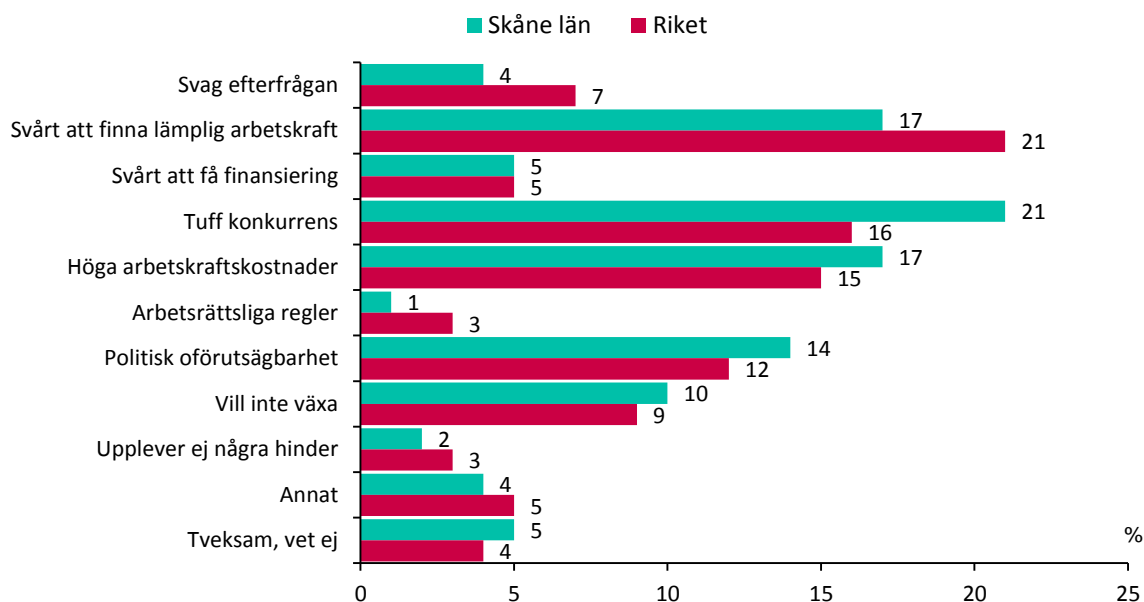
Tillverkningsindustrin har en mer positiv syn på framtidsutsikterna än tjänsteföretagen. Bland industriföretagen ser 70 procent goda expansionsutsikter, jämfört med drygt 60 procent av tjänsteföretagen.

Figur 14 Expansionsutsikter (netttotal) i Skånes län, industri- och tjänstesektorn 2000-2015

Tuff konkurrens är det största tillväxthindret som Skånes småföretag upplever. Ungefär vart femte företag (21 procent) uppger detta som största hinder, vilket är betydligt fler än i riket som helhet. Andra stora hinder för småföretagens expansion är att det är svårt att finna lämplig arbetskraft (17 procent), samt att kostnaderna för anställda är hög (17 procent). Svag efterfrågan är inte ett fullt så stort hinder för företagen i Skånes som i riket.

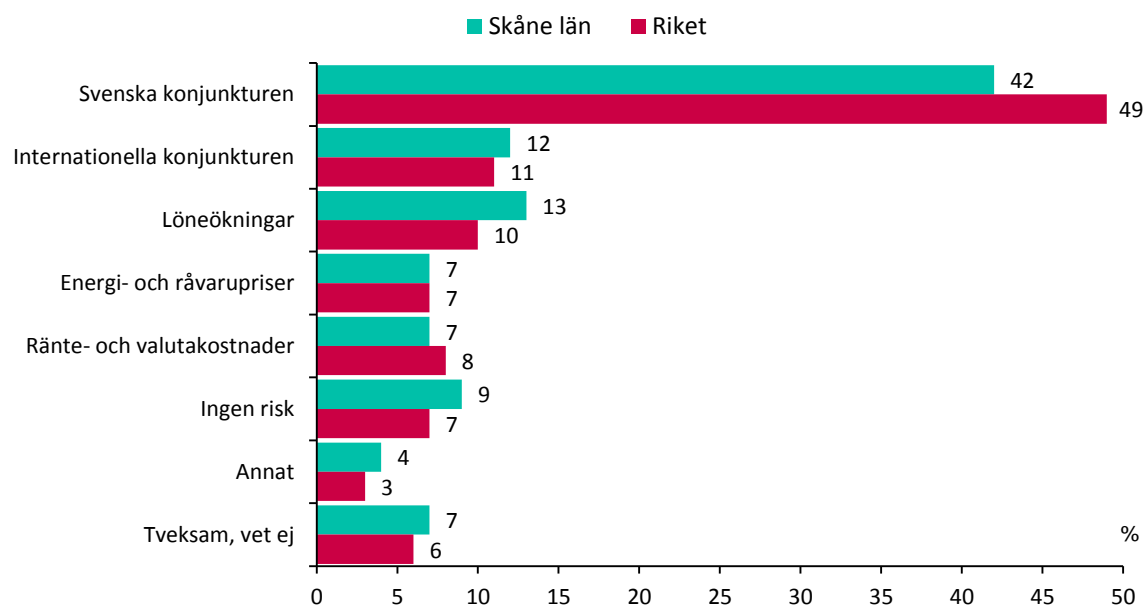
Figur 15 Tillväxthinder enligt företagen i Skånes län och i riket 2015 (procent)

Konjunkturrisiker

Den svaga inhemska konjunkturen är den största konjunkturrisken enligt 42 procent av länets företag. Det är en något lägre andel än i riket. Dock är oron för den internationella konjunkturen något högre än rikssnittet. Skånes företag är även något mer oroade för höga löneökningar.

Figur 16 Vilken anser du är den största konjunkturrisken för ert företag?

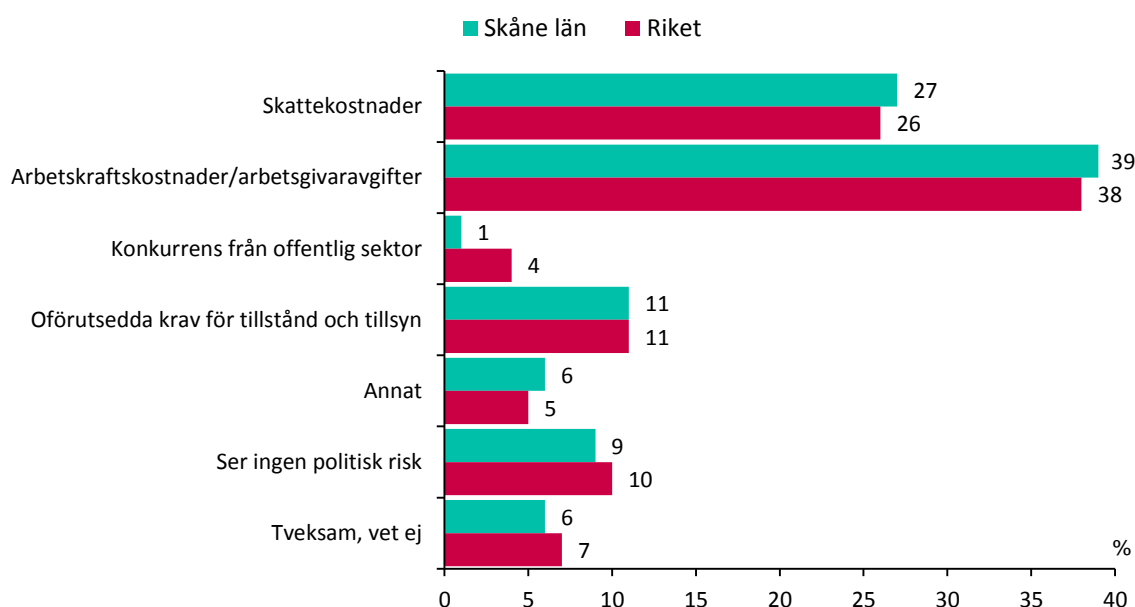
Trots att konjunkturen förbättrats avsevärt på riksnivå och företagen överlag fortsatt är optimistiska, finns en viss osäkerhet om denna optimistiska bild kommer att förverkligas. Exempel på osäkerheter som kan påverka konjunkturåterhämtningen är kraftiga pris- och kostnadsökningar samt brist på lämplig arbetskraft.

För att fördjupa förståelsen kring företagens syn på konjunkturläget och risker som påverkar företaget, ställdes kompletterande frågor om politiska risker och personliga risker.

Politiska risker

Potentiellt höjda arbetskraftskostnader och arbetsgivaravgifter upplevs som den största politiska risken av företagen i Skånes län. Även ökade skattekostnader upplevs som en betydande politisk risk. Konkurrens från den offentliga sektorn upplevs inte som en lika stor politisk risk som snittet i riket.

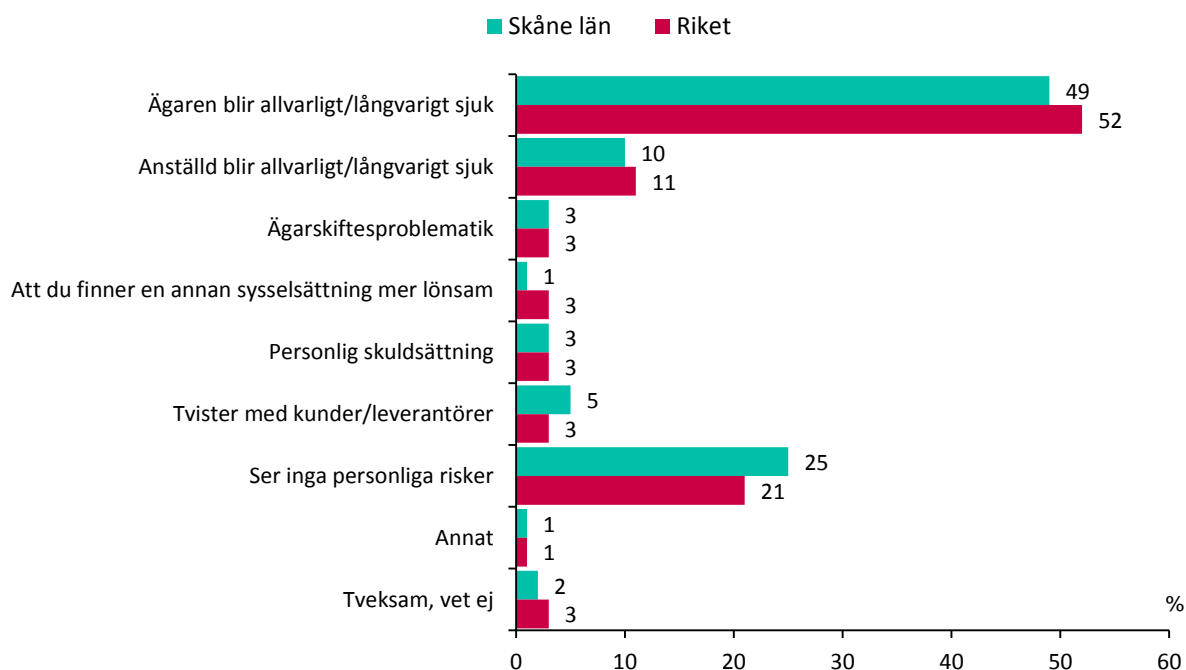
Figur 17 Vilken anser du är den största politiska risken för ert företag?

Personliga risker

Liksom i riket som helhet upplever företagen i Skånes län att den största personliga risken för företaget är ifall en ägare, eller ägaren blir långvarigt sjuk. Vart tionde företag ser också att det är en stor risk om en anställd blir allvarligt sjuk. Färre företagare än i riket ser en risk för företaget i att de skulle finna en annan sysselsättning (exv. anställning) mer lönsam.

Figur 18 Vilken anser du är den största personliga risken för ert företag?

Skånes fyra regioner

Skåne är ett storlän med 33 kommuner och över 1,1 miljoner invånare. Det betyder också att näringslivet i olika delar av länet skiljer sig åt. Sedan hösten 2005 genomförs därför en särskild regionaliserad Småföretagsbarometer för Skåne län. Vi vill med denna regionala Barometer ge en bild av hur konjunkturläget skiljer sig åt i olika delar av Skåne.

Vid uppdelningen av Skåne i olika regioner används följande indelning, som genomgående används i hela Barometern:

Skåne Sydväst utgörs av kommunerna Kävlinge, Eslöv, Lomma, Burlöv, Staffanstorp, Lund, Malmö, Svedala, Vellinge, Höör och Trelleborg.

Skåne Nordost utgörs av kommunerna Perstorp, Osby, Hässleholm, Östra Göinge, Kristianstad, Bromölla och Hörby.

Skåne Nordväst består av kommunerna Båstad, Ängelholm, Örkelljunga, Höganäs, Åstorp, Helsingborg, Bjuv, Klippan, Landskrona samt Svalöv.

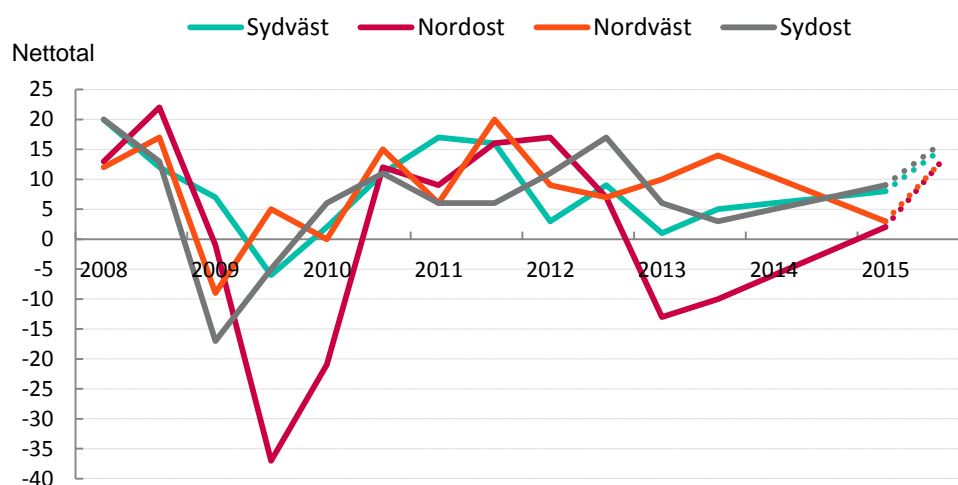
Skåne Sydost omfattar kommunerna Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Tomelilla och Ystad.

Skånes fyra regioner – sysselsättning

Samtliga regioner, utom Nordväst, visar på en ökad sysselsättningsstillväxt sedan förra mätningen (2013). Sydväst går från bettotal 5 till 8. Nordost från -10 till 2. Sydost, som har det starkaste nettotalet i årets mätning, går från 3 till 9. I Nordväst däremot sjunker nettotalet för sysselsättning från 14 till 3.

Prognosen framöver är positiv, och man spår en ökad sysselsättningsstillväxt i samtliga regioner. Prognosen är att region Sydost även på ett år har högst nettotal för sysselsättning.

Figur 19 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2015

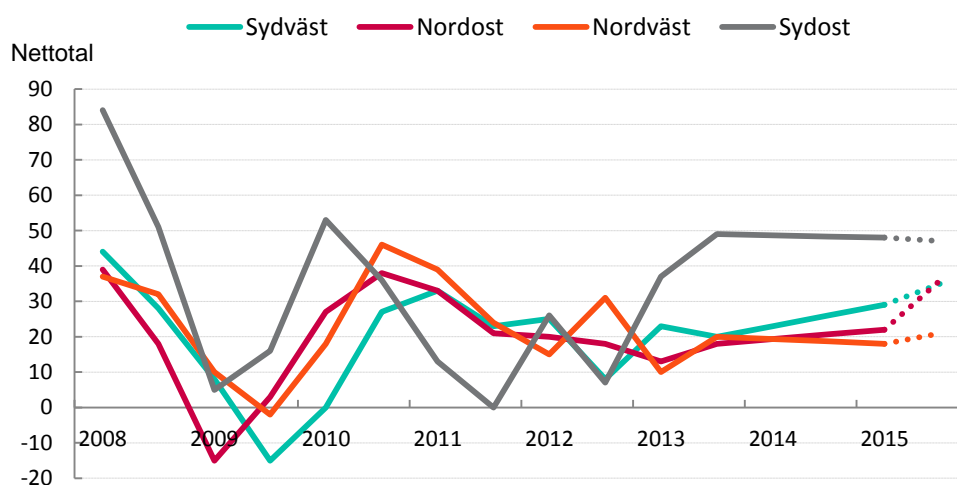

Skånes fyra regioner – ordergång

Precis som i mätningen hösten 2013 toppar Sydost med det högsta nettotalet för ordergången. Nettotalet sjunker visserligen från 49 till 48, men är fortsatt starkast i länet. I mätningen 2013 spådde Sydost-regionen att ordergången skulle mattas av, vilket stämmer med utfallet. Sydväst och Nordväst hade samma nettotal i mätningen 2013 (20), Sydväst ökar i denna mätning till 29, medan Nordväst minskar till 18. Nordost ökar nettotalet från 18 till 22.

På ett års sikt är Sydost den enda regionen som spår att ordergången mattas av. Dock är det prognostiserade nettotalet på 47 högst i länet. Lägst nettotal ser vi även fortsättningsvis i Nordväst.

Figur 20 Orderutveckling (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2015

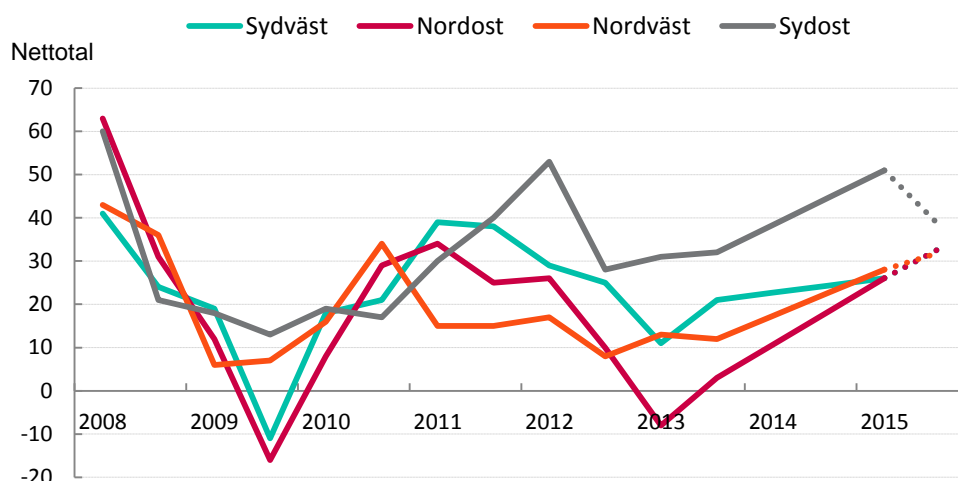

Skånes fyra regioner – omsättning

Starkast utveckling av omsättningen ser vi i region Sydost som stärker sitt nettotal från 32 hösten 2013 till 51 i årets mätning. Framöver är Sydost dock den enda regionen som prognostiserar att omsättningstillväxten mattas av, trots det väntas nettotalet (38) bli högst i länet även på ett års sikt.

Nordost-regionen stärks kraftigt från nettotalet 3 hösten 2013 till 26 i årets mätning. Nettotalet i Nordväst går från 12 till 28 och i Sydväst från 21 till 26. Samtliga tre regioner spår att omsättningstillväxten ökar på ett års sikt.

Figur 21 Omsättningsutveckling (nettotal) i Skånes fyra regioner 2008-2015

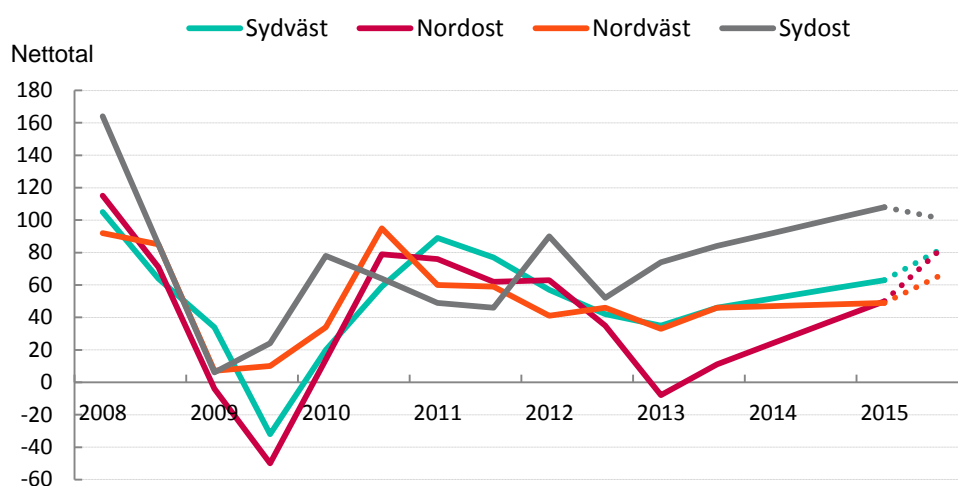

Skånes fyra regioner – konjunkturindikatorn

När vi summerar de tre variablerna, sysselsättning, ordergång och omsättning, ser vi att samtliga regioner uppvisar en positiv konjunkturindikator. Starkast indikator ser vi i Sydost, vilket inte är förvånande då regionen haft de starkaste nettotalen för samtliga delfaktorer. Indikatorn stiger från 84 till 108, på ett års sikt räknar regionen med att den sjunker till 101.

Den näst starkaste konjunktoren upplever Sydvest-regionen. Indikatorn stiger från 46 till 63. På ett års sikt är prognosen att den ligger på 82. I Nordväst har indikatorn ökat från 46 till 49 och spås bli 66 på ett års sikt. I Nordost ser vi en kraftigt förbättrad konjunkturindikator, som stiger från 11 till 50. Våren 2013 var indikatorn till och med negativ (-8) i regionen. Framöver spår Nordost-regionens företagare att indikatorn landar på 82.

Figur 22 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (nettotal) i Skånes fyra regioner 2008-2015

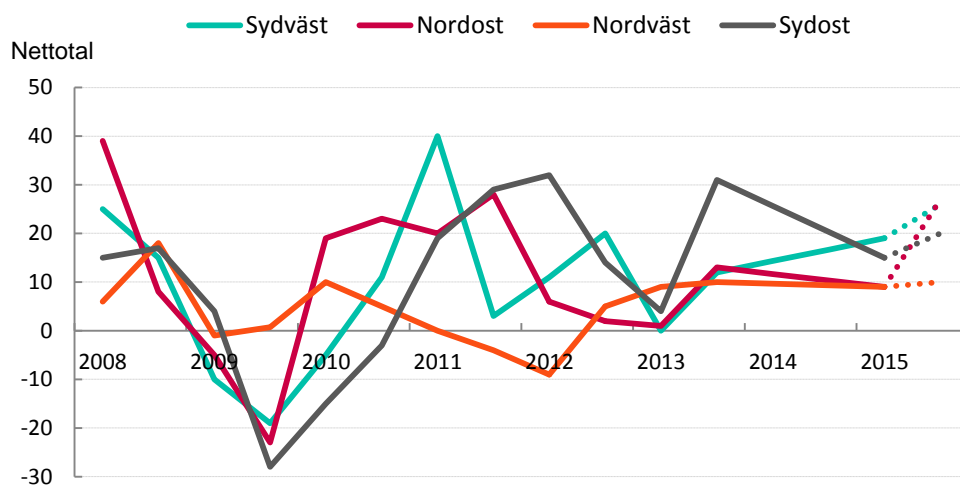

Skånes fyra regioner – lönsamhet

Tillväxten i lönsamhet har enbart ökat i en region, Sydväst, sedan mätningen hösten 2013. Nettotalet går från 12 till 19. Sydväst är därmed den region som uppvisar starkast lönsamhet i denna mätning. I Nordost mattas tillväxten i lönsamhet av från nettotal 13 till 9. I Nordväst från 10 till 9 och i Sydost sjunker nettotalet från 31 till 15.

Prognosen framöver är emellertid positiv i samtliga fyra regioner. Starkast ökning av lönsamheten spår man i Nordost. Nettotalet ökar från 9 till 27

Figur 23 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2015

Appendix Finansiering

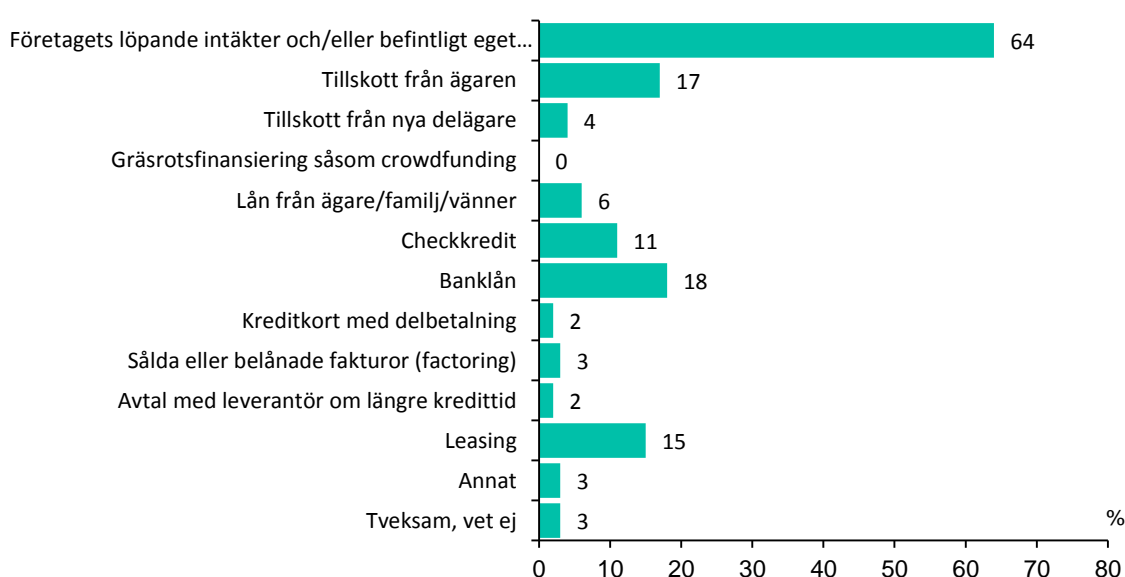
Finanskrisen slog kraftigt mot de små företagens möjligheter att finansiera sig. Även nu flera år efter finanskrisen anser många småföretag att det är svårt att få extern finansiering för att utöka verksamheten och att anställa, detta har visats in en rad undersökningar förutom av Företagarna bl.a. av Världsbanken.²

Finansieringssvårigheterna kan ha flera olika förklaringar. Den viktigaste faktorn är dock svårigheterna att få nya krediter och att utvidga befintliga banklån samt den höga kostnaden för banklån. Kostnaderna för banklån och krediter till företag tycks fortfarande vara höga i förhållande till aktiemarknadens avkastning och det låga ränteläget. Troliga förklaringar är bristfällig information mellan kreditgivare och låntagare, men också regelverk som påverkar finansieringsaktörernas utlåning till företag. Vissa regionala skillnader tycks också finnas vad gäller bankernas roll som kreditgivare till företag i regionen.

Majoriteten av alla företag använder egna medel i form av löpande intäkter och befintligt kapital till att finansiera företagets investeringar. En relativt stor andel av alla företag använder också checkkredit för att finansiera löpande verksamhet och investeringar. Skillnaden i ränta på utnyttjad checkkredit kan förväntas vara betydande mellan företag i olika storleksklasser, baserat på antal anställda etc. Räntekostnaderna kan därför vara betydligt högre för de mindre bolagen och generellt högre än vad som kan förväntas av det allmänna ränteläget i ekonomin.

I många företag finansieras också stora delar av investeringarna med tillskott eller lån från ägaren samt dennes familj. Detta resultat beskriver på ett tydligt sätt hur företagande innebär en betydande privatfinansiell risk för företagaren och dennes familj.

Figur 24 Finansieringssätt (företag som har investerat)

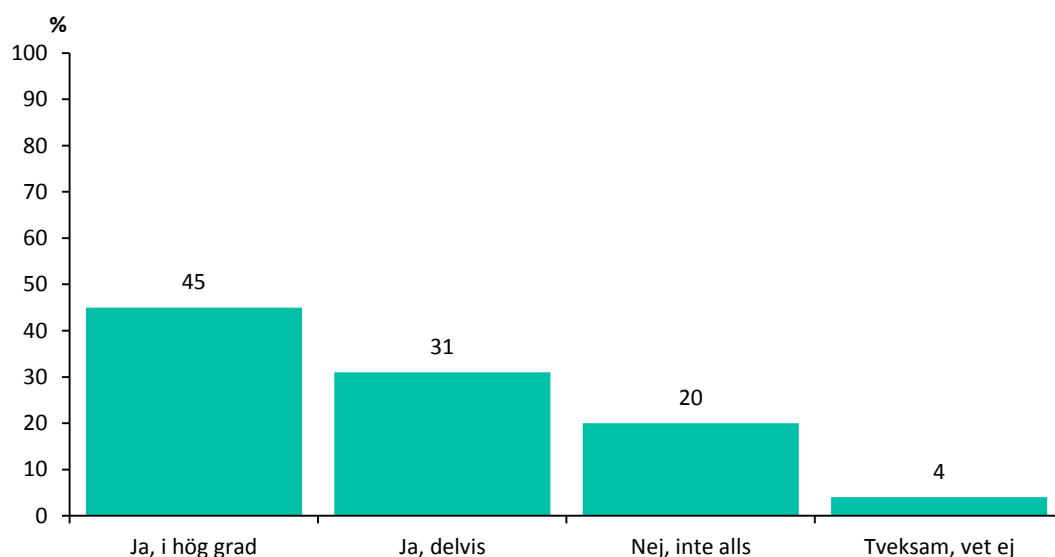
² Sweden's Business Climate A Microeconomic Assessment, World Bank 2015.

I Företagarnas senaste finansieringsrapport svarade 47 procent av företagen att de upplever det som ganska eller mycket svårt att få extern kredit för att finansiera företagets investeringar och löpande verksamhet. Större företag har emellertid ofta betydligt lättare att finansiera sin verksamhet och investeringar med extern finansiering.³

Bankens lokala förankring och bemötande

Omkring hälften av alla företag i landet anser att deras bank har en hög grad av lokal förankring (48 procent). Den siffran är något lägre (45 procent) för länets företag. 28 procent av landets företag upplever att banken delvis har en lokal förankring. I länet är motsvarande siffror något högre. Samtidigt är det totalt sett nästan var femte företag som upplever att deras bank inte har någon lokal förankring i landet som helhet såväl som i Skånes län.

Figur 25 Upplever du att företagets bank har en lokal förankring?

³ Se bl.a. Småföretagen vill växa – men saknar finansiering, Företagarnas finansieringsrapport 2015.

När det gäller bankernas rådgivande roll till företagen upplever 57 procent av företagen på riksnivå att de får ett delvis eller i hög grad personligt och engagerat bemötande i kreditprövningsfrågor. Bland företagen i Skåne är motsvarande andel 54 procent, dvs. något färre upplever ett engagerat bemötande.

Figur 26 Upplever du att ni får ett personligt och engagerat bemötande i kreditprövningsfrågor?

